

Voorwoord

Onder normale omstandigheden zijn kleinkinderen voor grootouders een kostbaar bezit. Thuis, bij opa en oma, is voor hen een plek waar ze zich veilig voelen, waar ze lekker verwend worden en de herinnering eraan zullen ze hun verdere leven koesteren. Als die band, om welke reden dan ook, wordt verstoord, komt dit voor grootouders hard aan. Kleinkinderen zullen het ook erg vinden, maar hebben het voordeel van de jeugd en lijden vermoedelijk minder onder het gemis. Het verdriet voor grootouders is echter onbeschrijfelijk. Er is nauwelijks een groter verdriet denkbaar dan kleinkinderen van grootouders afnemen.

In 2002 deelde mijn dochter Eline mij mee dat ik mijn kleinkinderen, Juliet en Gaby, nooit meer zou zien. Mijn pogingen om de band te herstellen mislukten. Voor zover mij bekend, is het in mijn familie de derde generatie waarin de band tussen ouders en kleinkinderen wordt verbroken. Tijdelijk weliswaar, en ik hoop zelf nog steeds dat ik mijn kleinkinderen ooit weer zal zien, hoewel die kans met het verstrijken der jaren steeds kleiner wordt.

Juliet, mijn oudste kleinkind, bracht haar eerste levensjaren in het huis van opa en oma door en schonk het hele gezin veel vreugde. Haar jongere zus Gaby heb ik slechts kort gekend en daarom richt ik mij vanaf nu tot Juliet.

Lieverd, opa wil jou alles vertellen over de gemiste jaren. Wat er allemaal gebeurd is in de tijd dat hij jou niet meer zag. Die gemiste jaren kan hij nooit meer inhalen. Tot nu toe heeft hij zestien verjaardagen gemist, zestien keer Kerstmis. Hoeveel andere momenten heeft hij jullie nabijheid nog meer moeten missen? Jullie lach, jullie verhalen, verdrietjes die hij graag met jullie had willen delen. Nooit, nooit kan hij dat meer inhalen.

In de autobiografie *Mam, waar is opa nu gebleven?* vertelt opa jou over zijn leven. Hij wil niet dat je ooit zult zeggen **hij heeft be-**

staan, maar wie was hij? Zelf heeft hij ook zijn opa (jouw bet-overgrootvader) vanaf jonge leeftijd niet meer gezien. Hij bezocht pas weer zijn huis toen hij was overleden. Met zijn dood gingen de vele vragen die hij hem nog had willen stellen mee in zijn graf. Opa vreest dat jij het nooit mag lezen van je ouders. Daarom zal hij een exemplaar bij de notaris wegleggen, zodat jij wel antwoord krijgt op de vragen, die hij nooit kreeg.

Opa's en oma's hebben al een groot deel van hun leven geleefd en daarmee veel levenservaring opgedaan. Daarom wil opa zijn levenservaring met jou delen. Misschien helpt het je beter voorbereid te zijn op het leven, zodat je minder verdriet zult hebben. Dat zal slechts gedeeltelijk lukken want niemand leidt hetzelfde leven. Door veel vallen en opstaan, vergaren we de kunst van het bestaan. Opa wil toch proberen jou een beetje te helpen een gelukkige vrouw te worden, want hij houdt onvoorwaardelijk erg veel van jou.

Ook geeft hij andere opa's en oma's tips om te voorkomen dat ze te maken krijgen met deze vorm van emotionele afpersing en adviseert hij wat te doen om een reeds verbroken band te herstellen.

Voordat dat we beginnen Juliet wil ik te het volgende kwijt:

De jaren dat ik je heb gekend, waren de gelukkigste van mijn leven. Op de dagen, de uren, die je in mijn nabijheid doorbracht, voelde ik me volmaakt gelukkig.